

Yetkili Müesseselere İlişkin Tebliğ Yayınlandı

Özet

2018-32/45 sayılı Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ ("**Tebliğ**"), Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar'da ("**32 sayılı Karar**") tanımlanan yetkili müesseselerin kuruluş, faaliyet, şube açma, yükümlülük ve denetimlerine dair usul ve esasları düzenlemek amacıyla 30 Ocak 2018 tarihli ve 30317 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Tebliğ, Resmi Gazetede yayımlandığı tarih olan 30.01.2018 tarihinde yürürlüğe girmiş ve 22/9/2006 tarihli ve 26297 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliği (Tebliğ No: 2006-32/32), yürürlükten kaldırmıştır. Tebliğ ile 32 sayılı Kararda tanımlanan, Hazine Müsteşarlığı'nın ("**Müsteşarlık**") bağlı bulunduğu Bakanlıkça tespit edilen usul ve esaslar çerçevesinde belirlenen işleri yapabilen yetkili müesseselerin; kuruluşu, faaliyet izni, şube açmaları, yükümlülükleri ve denetimlerine dair usul ve esaslar düzenlenmiştir.

Yetkili müesseseler; dövize ilişkin işlemler yapmasına izin verilen ve kıymetli maden, taş ve eşyalara ilişkin işlemler de yapabilen anonim şirketlerdir.

Faaliyet Konuları

Tebliğ ile yetkili müesseseler A grubu ve B grubu yetkili müessese ("**yetkili müesseseler**") olarak 2 grupta değerlendirilmiş, B grubu yetkili müesseselerin ("**B Grubu**") faaliyet alanı daha dar ve yükümlükleri daha azken A grubu yetkili müesseselere ("**A Grubu**") daha geniş bir alanda faaliyet yapma imkânı verilmiş ve bunun bir sonucu olarak daha ağır yükümlülükler getirilmiştir.

Tebliğ'e göre, B Grubu'nun faaliyet konuları aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

- Kaydi para hariç yabancı paraları almak ve satmak,
- Kaydi para hariç yabancı paraları daha küçük veya daha büyük küpürlerle, ayrı cins kaydi para hariç yabancı paralarla değiştirmek,
- Merkez Bankasınca tespit edilen usul ve esaslar çerçevesinde dövizli natık çekleri satın almak,
- Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü tarafından üretilen basılı altınlar (millî ziynet ve meskük ve benzeri) ile bir kilogramdan küçük bar veya külçe şeklindeki standart işlenmemiş altınların alım satımını yapmak,
- Aynı iş günü içerisinde transfer emrinin verilmesi veya işleme konu fiziki teslimatın yapılması şartıyla; bankalar, yetkili müesseseler ve müşterileriyle bankacılık aracılığıyla yapılan transferler yoluyla yabancı para almak, satmak ve ayrı cins yabancı paralarla değiştirmek.

A Grubu ise, B Grubu'nun faaliyet konularının tamamını gerçekleştirebilmenin yanında aşağıdaki faaliyetlerde de bulunabilecektir:

- Borsaya üye olmak kaydıyla, ilgili yönetmelik ve mevzuat hükümleri çerçevesinde kıymetli taşlar ile standart ve standart dışı işlenmemiş kıymetli madenlerin ithalini, ihracını ve Borsada sürdürülmekte olan kıymetli maden ve taşlara ilişkin işlemleri yapmak,
- Aynı iş günü içerisinde transfer emrinin verilmesi veya işleme konu fiziki teslimatın yapılması şartıyla; bankalar, yetkili müesseseler ve müşterileriyle transfer gerçekleştirebilen kuruluşlar aracılığıyla yabancı para almak, satmak ve ayrı cins yabancı paralarla değiştirmek,
- Elektronik para kuruluşu ve ödeme kuruluşlarının temsilcisi olarak faaliyet göstermek
- Müsteşarlıkça izin verilmesi halinde merkez ve/veya şube adresleri ile uygun görülen diğer yerlerde para makineleri aracılığıyla yabancı para alım satımı ve buna ilişkin işlemleri yapmak,
- Tutar sınırlaması olmaksızın banka kartları ve 10 bin ABD Dolarına kadar ön ödemeli kartlar aracılığıyla yabancı para alım satımı yapmak,
- Müsteşarlıkça belirlenecek usul ve esaslar dâhilinde Müsteşarlıktan izin alınması şartıyla, yurt dışına madeni yabancı para veya Türk Lirası banknot sevkiyatı gerçekleştirmek,
- Müsteşarlıkça uygun görülen Müsteşarlık internet sitesinde ilan edilecek diğer faaliyetleri gerçekleştirmek.

Tebliğ uyarınca, yetkili müesseseler yukarıda kendileri için sayılanlar dışındaki faaliyetlerde bulunamazlar ve unvanlarında, işyeri açma ruhsatlarında, ilan ve reklamlarında, işyerlerinde ve internet sitelerinde başka işler yaptıkları izlenimini uyandıracak kelime, deyim, işaret kullanamazlar. Ayrıca yetkili müesseselerin vadeli işlem ya da kredi kartı ile işlem yapması, yaptıkları işlemleri taksitlendirmesi, Müsteşarlık'tan izin almadıkça ilan ettikleri alış satış kurlarından hesaplanan bedeller haricinde komisyon ya da ücret almaları yasaklanmıştır. Bu hususlara aykırı olarak faaliyette bulunan yetkili müessese hakkında yasal işlem başlatılacak ve faaliyet izinleri Müsteşarlık'ça iptal edilecektir.

Kuruluş ve Faaliyet Şartları

Tebliğ'de; yukarıda sayılan faaliyetleri gerçekleştirecek yetkili müesseselerin hem kuruluşu ve hem de faaliyete geçmesi için Müsteşarlık'tan izin alınması şartı getirilmiştir. Ayrıca yetkili müessese kurulması için bazı ön şartlar aranmıştır. Buna göre, sayılan faaliyetleri gerçekleştirecek yetkili müesseselerin;

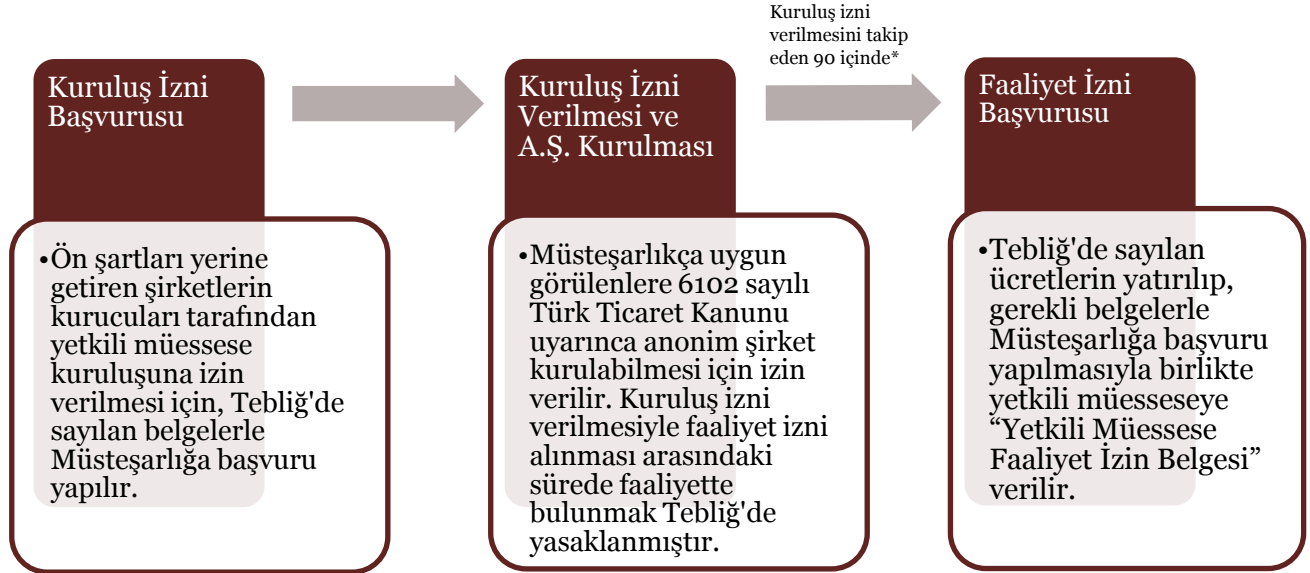
- anonim şirket şeklinde kurulması,
- şirket ana sözleşmesinde A Grubu için "Yetkili Müessese", B Grubu için "Sınırlı Yetkili Müessese" ibarelerinin bulunması,
- münhasıran yetkili müesseselerin faaliyet konularında iştirak etmek üzere kurulması,
- ödenmiş sermayelerinin A Grubu için 5 milyon TL, B Grubu için 1 milyon TL'den az olmaması,

- Türkiye’de yerleşik her bir kurucu ortak ve tüzel kişi ortaklarda %10 ve daha fazla ortaklık payı bulunan kişiler ile şirket genel müdürünün, yönetim kurulu üyelerinin, imza yetkisini haiz çalışanlarının ve A Grubu için iç kontrol görevlilerinin Tebliğ’de sayılan şartları haiz olması,
- hisse senetlerinin nama yazılı olması ve nakit karşılığı çıkarılması,
- ana sözleşmelerinin Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında mevzuata uygun olması

gerekir. Tebliğ’in yaptırımlar bölümünde Faaliyet İzin Belgesi verilmeden faaliyete geçen yetkili müessesenin kuruluş izninin iptal edileceği ve kurucularıyla şirket hakkında 1567¹ sayılı Kanun uyarınca yasal işlem başlatılacağı hüküm alınmıştır.

Kuruluş ve Faaliyet Süreci

Yetkili müesseselerin kuruluş ve faaliyete geçiş süreçleri aşağıdaki şemada özetlenmiştir:

* Müsteşarlık tarafından bu süre, zorunlu hallerin tevsiki kaydıyla en fazla 90 güne kadar uzatılabilir.

¹ Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun

Diğer Hususlar

Tebliğ'de yetkili müesseselere hesap açma, kamera sistemi kurma, müşteri tanıma kuralı ve çerçeve sözleşme yapma, A grubu için iç kontrol sistemi oluşturma gibi bazı yükümlülükler getirilmiş, şube açmak ve şube açma izni almak için izlenmesi gereken prosedürle ilgili hükümlere yer verilmiştir.

Ayrıca, Tebliğ ile yetkili müesseselere bazı hususlar için (örneğin; şube açılması, birleşme, ortaklarda değişiklik meydana getiren hisse devirleri) Müsteşarlık'tan izin alma şartı getirilmiştir. Bunun yanı sıra, yine bazı hususlar için (örneğin; faaliyete ara verme, şube kapanışı, şirket unvanında değişiklik meydana gelmesi) Müsteşarlığa bilgi verme yükümlülüğü düzenlenmiştir.

Tebliğ'de denetim makamları, yaptırımlar ve geçiş hükümleri düzenlenmiş, bu kapsamda Müsteşarlıkça faaliyet izni verilmiş ve Tebliğ'in yürürlük tarihi itibarıyla faaliyette bulunan yetkili müesseselerin durumu, A ve B Grubu yetkili müessese kurmak üzere Müsteşarlığa yapılacak yeni başvuruların başlangıç tarihi ve Tebliğ hükümlerine aykırı hareket edenlerin durumları belirlenmiştir.

Yürürlük Tarihi ve Geçiş Süreci

Tebliğ, yayım tarihi olan 30 Ocak 2018 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Tebliğ gereğince A Grubu yetkili müessese kurmak üzere Müsteşarlığa yapılacak yeni başvurular 1/3/2018 tarihinden, B Grubu yetkili müessese kurmak üzere Müsteşarlığa yapılacak yeni başvurular 1/1/2019 tarihinden itibaren yapılacak, bu tarihten önce yapılan başvurular değerlendirmeye alınmayacaktır.

Müsteşarlıkça faaliyet izni verilmiş ve bu Tebliğ'in yürürlük tarihi itibarıyla faaliyette bulunan yetkili müesseseler ise 1/1/2019 tarihine kadar A Grubu ve B Grubu yetkili müessese olarak faaliyette bulunmak üzere başvurmak ve 1/7/2019 tarihine kadar Tebliğ'in kuruluş ve faaliyete ilişkin şartlarını yerine getirmekle yükümlü kılınmıştır.

Umurcan Gago, LL.M.

Ortak, Avukat

T: +90 (212) 326 6472

umurcan.gago@gsg hukuk.com

Alper Onar

Kıdemli Müdür Avukat

T: +90 (212) 326 6311

alper.onar@gsg hukuk.com

Pınar Tatar

Müdür Avukat

T: +90 (212) 326 6671

pinar.karamahmutoglu@gsg hukuk.com